

LATVIJAS REPUBLIKAS SATVERSMES TIESAS KOLĒGIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV 1010

Tālrunis: 67830735, 67210274 Fakss: 67830770
e-mail: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

LĒMUMS PAR ATTEIKŠANOS IEROSINĀT LIETU

Rīgā

2022. gada 23. augustā

Satversmes tiesas 2. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētāja Irēna Kucina, tiesneši Gunārs Kusiņš un Anita Rodiņa,

kolēģijas sēdē izskatījusi Satversmes tiesā saņemto [..], [..], [..], [..], [..] un [..] (turpmāk – Pieteikuma iesniedzēji) pieteikumu par lietas ierosināšanu (pieteikums Nr. 134/2022) un tā papildinājumus (reģ. Nr. 665-2022),

konstatēja:

1. Pieteikuma iesniedzēji lūdz Satversmes tiesu atzīt Sabiedriskā transporta pakalpojumu likuma 8. panta piektās daļas pirmo teikumu (turpmāk – apstrīdētā norma) par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 105. panta pirmajam, otrajam un trešajam teikumam un 106. panta pirmajam teikumam, Līguma par Eiropas Savienības darbību 3. panta 1. punkta „b” un „e” apakšpunktam, 4. panta 2. punkta „a” un „g” apakšpunktam, 14., 93., 102. pantam, 106. panta 1. un 3. punktam un 107. panta 1. punktam, kā arī Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 15. un 16. pantam, 17. panta pirmajam teikumam un spēkā neesošu no [datums].

2. Apstrīdētā norma noteic: „Viens pārvadātājs reģionālo vietējās nozīmes un reģionālo starppilsētu nozīmes maršrutu tīklā kopā drīkst apkalpot ne vairāk kā 40 procentus no šā tīkla, izņemot gadījumus, kad tiek veikti pārvadājumi pa sliežu ceļiem.”

3. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 20. panta piektajai daļai, lemjot par to, vai uz saņemtā pieteikuma pamata ir ierosināma lieta, kolēģija izvērtē, vai:

- 1) lieta ir piekritīga Satversmes tiesai;
- 2) iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu;
- 3) pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 18.–19.³ panta prasībām;
- 4) pieteikums nav iesniegts par jau izspriestu prasījumu;
- 5) pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums vai faktisko apstākļu izklāsts pēc būtības ir mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, par kuru lēmusi kolēģija.

4. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 16. panta 1. un 6. punktu Satversmes tiesa izskata lietas par likuma atbilstību Satversmei un Latvijas nacionālo tiesību normu atbilstību tiem Latvijas noslēgtajiem starptautiskajiem līgumiem, kuri nav pretrunā ar Satversmi. Līdz ar to pieteikumā ietvertais prasījums ir piekritīgs Satversmes tiesai.

5. Satversmes tiesas likuma 17. panta pirmās daļas 11. punkts noteic, ka persona pieteikumu Satversmes tiesā var iesniegt Satversmē noteikto pamattiesību aizskāruma gadījumā. Līdz ar to Pieteikuma iesniedzēji ir tiesīgi iesniegt pieteikumu, ievērojot konstitucionālajai sūdzībai Satversmes tiesas likumā noteiktās prasības.

6. Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmā daļa noteic, ka konstitucionālo sūdzību Satversmes tiesai var iesniegt ikviena persona, kura uzskata, ka viņai Satversmē noteiktās pamattiesības aizskar tiesību norma, kas neatbilst augstāka juridiska spēka tiesību normai. Savukārt Satversmes tiesas likuma 19.² panta sestās daļas 1. punkts prasa šo uzskatu pamatot.

Personas pamattiesību aizskārums Satversmes tiesas likuma izpratnē ir saprotams tādējādi, ka apstrīdētā norma radījusi vai rada nelabvēlīgas sekas pieteikuma iesniedzējam, piemēram, tiesību norma, kuru persona uzskata par neatbilstošu augstāka juridiska spēka tiesību normai, tai ir piemērota. Tomēr pamattiesību aizskārums var tikt konstatēts arī gadījumos, kad apstrīdētā norma personai nav piemērota, bet pastāv tāds apstākļu kopums, kas ļauj Satversmes tiesai pārliecināties par aizskāruma esamību. Turklāt uzskatāms, ka apstrīdētā norma rada nelabvēlīgas sekas pieteikuma iesniedzējam arī tad, ja tiesību norma jau tagad liek personai pieņemt lēmumus, kuru vēlāka grozīšana nebūs iespējama un ir skaidri noteicams, ka un kā personas tiesības nākotnē tiks aizskartas. Neatkarīgi no tā, kā

personas pamattiesību aizskārums izpaužas, iesniedzot konstitucionālo sūdzību, pieteikuma iesniedzējam jānorāda objektīvi pārbaudāmi fakti, kas raksturo viņa pamattiesību aizskārumu un ļauj konstatēt tā rašanās brīdi (*sal. sk. Satversmes tiesas 2013. gada 10. maija sprieduma lietā Nr. 2012-16-01 21.1. un 22.3. punktu*).

No pieteikuma ir secināms, ka Pieteikuma iesniedzēji ir pārvadātāji, kas saņēmuši speciālās atļaujas (licences) pārvadājumiem un snieguši sabiedriskā transporta pakalpojumus. Pieteikuma iesniedzēji norāda, ka viņi ir gan sabiedriskā transporta pakalpojumu sniedzēji, gan potenciāli sabiedriskā transporta pakalpojumu tirgus dalībnieki.

Kā izriet no pieteikumā sniegtās informācijas, Pieteikuma iesniedzēji ir snieguši sabiedriskā transporta pakalpojumus un saņēmuši speciālās atļaujas (licences) pārvadājumiem dažādos laika periodos, tostarp kopš [datums]. Pieteikumā norādīts, ka [pieteikuma iesniedzējs]. kopš [datums] ir citstarp piedalījies arī valsts sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Autotransporta direkcija” (turpmāk – Autotransporta direkcija) izsludinātajos atklātajos konkursos sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanai un līdz ar to apstrīdētajā normā noteiktais sabiedriskā transporta pakalpojumu apkalpošanas apjoma ierobežojums to esot gan skāris, iesniedzot piedāvājumu, gan varētu skart, slēdzot līgumu un tā izpildes laikā. Savukārt attiecībā uz citiem pārvadātājiem norādīts, ka apstrīdētā norma esot kavējusi to piedalīšanos minētajos konkursos. Vienlaikus pieteikumā arī norādīts, ka nav iespējams noteikt precīzu Pieteikuma iesniedzēju pamattiesību aizskāruma rašanās brīdi, jo aizskārums esot gan esošs, gan vienlaikus arī nākotnē sagaidāms.

Pieteikumā pausts Pieteikuma iesniedzēju viedoklis par to, ka apstrīdētajā normā noteiktais sabiedriskā transporta pakalpojumu apkalpošanas apjoma ierobežojums neatbilstot augstāka juridiska spēka tiesību normām un ka tas nesasniedzot likumdevēja noteikto mērķi nepieļaut dominējošu stāvokli. Tomēr, saprātīgi interpretējot pieteikumā izklāstītos apsvērumus, nav iespējams neapstrīdami izsecināt, vai tieši apstrīdētā norma rada Pieteikuma iesniedzējiem Satversmē ietvertu pamattiesību aizskārumu, kā arī to, kad tieši katram no Pieteikuma iesniedzējiem šis pamattiesību aizskārums ir radies.

Satversmes tiesas kolēģija vērs Pieteikuma iesniedzēju uzmanību uz to, ka tagadējs (esošs) aizskārums un nākotnē sagaidāms vai potenciāls aizskārums ir dažādas, savstarpēji izslēdzošas aizskāruma formas. Ja Pieteikuma iesniedzēji uzskata, ka aizskārums ir nākotnē sagaidāms, viņiem jāsniedz gan pamatojums tam, ka šis ierobežojums nenovēršami skars Pieteikuma iesniedzējus, gan arī pamatojums

tam, ka nelabvēlīgās sekas, kas iestātos tiesību normas piemērošanas gadījumā, radītu viņiem būtisku kaitējumu.

Pieteikumā ir analizēta Autotransporta direkcijas, Konkurences padomes un Iepirkumu uzraudzības biroja lēmumos sniegtā apstrīdētās normas interpretācija. Tomēr minētie apsvērumi nevar būt par pamatu lietas ierosināšanai Satversmes tiesā, jo Satversmes tiesa nepārvērtē tiesību normu interpretācijas un piemērošanas jautājumus (*sk., piemēram, Satversmes tiesas 2017. gada 17. novembra lēmuma par tiesvedības izbeigšanu lietā Nr. 2017-01-01 11. punktu*).

Līdz ar to pieteikums neatbilst Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmās daļas un sestās daļas 1. punkta prasībām.

7. Kolēģija papildus vērš uzmanību, ka saskaņā ar Satversmes tiesas reglamenta 182. punktu dokumentus svešvalodā var iesniegt, pievienojot tiem noteiktā kārtībā apliecinātu tulkojumu valsts valodā. Tas attiecas arī uz dokumentiem, kas apliecina pārstāvja pilnvarojumu. Izraksta kopija no Īrijas Uzņēmumu reģistrācijas biroja ir iesniegta angļu valodā, nepievienojot tai tulkojumu valsts valodā.

Ņemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. panta piektās daļas 3. punktu, Satversmes tiesas 2. kolēģija

nolēma:

atteikties ierosināt lietu pēc [..], [..], [..], [..], [..] un [..] pieteikuma (pieteikums Nr. 134/2022).

Lēmums nav pārsūdzams.

Kolēģijas priekšsēdētāja

Irēna Kucina